

29. møde.

Torsdag den 21. februar kl. 13.00.

Formanden:

Medlem af folketinget *Birgit Busk* har meddelt mig, at hun med virkning fra dags dato udtræder af fremskridtspartiets folketingsgruppe og i stedet ønsker at repræsentere partiet *de uafhængige* som gruppe i folketinget.

Medlemmer af folketinget *Inge Krogh*, *Arne Bjerregaard*, *Bracher*, *Chr. Christensen*, *Honoré*, *Jens Møller* og *Inger Stilling Pedersen* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse.

Fra medlem af folketinget *Albertsen*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 20. februar atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Peter Juul Andersens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af folketinget *Knud Nielsen*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 20. februar atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Jens Kristian Hansens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af folketinget *Ivar Nørsgaard*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 20. februar atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Hans Sorgen Jensens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af folketinget *Poul Dalsager*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modta-

get meddelelse om, at han fra og med den 20. februar atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Evald Kristensens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Med skrivelse af 19. februar 1974 har finansministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget *Børge Johansen* stillet spørgsmål. Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Med skrivelse af 18. februar 1973 har indenrigsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget *Aage Frandsen* stillet spørgsmål. Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Inge Krogh*) (KrF):

Jeg skal hermed fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse.*

Efter at svangerskabsloven er trådt i kraft den 1. oktober 1973, er antallet af abortindgreb på hospitaler steget stærkt. I et enkelt amt er abortantallet i oktober kvartal 1973 50 procent større end i oktober kvartal 1972. I 1972 var 5,3 procent af alle kvinder indlagt på gynækologiske eller kirurgiske afdelinger for at få foretaget abort. I 1973 var det 8,1 procent, der blev indlagt for at få foretaget abort. Antallet af aborter indlagt på gynækologiske afdelinger tiltager. Stigningen august—oktober var ca. 22 procent og fra oktober til november ca. 18 procent, dvs. ialt ca. 40 procent, og i januar vil den være noget større, men tallene er endnu ikke fremkommet.

For disse kvinder, der har fået abort, vil følgerne for nogle blive, at de senere vil være ude af stand til at få børn, at de får underlivslidelser og kommer til at lide psykisk. En del af disse kvinder har handlet i desperation. Det vil for dem være vigtigt at blive rådgivet, hvorfor kristeligt folkeparti foreslår en tvungen rådgivning for kvinder, der ønsker abort. Rådgivningen kan bedst foregå på mødrehjælpsinstitutionen, hvor der må gives en grundig information om, hvilke sociale hjælpeforan-

[Inge Krogh.]

staltninger samfundet kan yde den gravide kvinde og senere mor og barn. Desuden bør en læge oplyse om indgrebets art og de følger, det kan have. Da erfaringen viser, at folk ofte på grund af nervøsitet ikke får talt ud ved første samtale med socialrådgiveren og lægen, bør der være adgang til flere samtaler. Barnefaderen bør være med til disse samtaler.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af *Børge Johansen* (CD) til finansministeren (12. februar 1974):

„Vil ministeren overveje at træffe foranstaltning til, at der for henstand med indsendelse af selvangivelse for regnskabspligtige skatteydere knæses de henstandsterminer, der er udarbejdet af skatteinspektørforeningen og følges af ligningsmyndigheden i 255 kommuner?“

(Spm. nr. 104).

Begrundelse.

Da det for revisorer og advokater ikke er muligt at overholde indsendelsesfristen for de regnskabspligtige skatteyderes selvangivelser, søges generelt henstand, og i 91 pct. af landets kommuner bevilges henstanden efter det af skatteinspektørforeningen udarbejdede system. Uagtet dette systems hensigtsmæssighed er det dog behæftet med den ulempe, at henstand skal søges individuelt, og at vedkommende ligningsmyndighed skal kvittere for ansøgningen. Ved at fastlægge de af skatteinspektørforeningen udarbejdede indsendelsesfrister generelt ville man kunne spare revisorer og advokater for udfærdigelse af det store antal ansøgninger og ligningsmyndighederne for arbejdet med at kvittere for og tilbagesende ansøgningskopi-erne.

Finansminister *Anders Andersens* svar (19. februar 1974):

I medfør af ligningslovens § 32 A kan ligningsmyndighederne indrømme forlængelse af den i statsskatteloven indeholdte frist med indgivelse af selvangivelse for personer og dødsboer.

Denne dispensationsbestemmelse har i praksis ført til, at langt de fleste kommuner

bevilger udsættelse med indgivelse af selvangivelsen efter et skematisk system, der er udarbejdet af skatteinspektørforeningen.

Statens ligningsdirektorat har i anden forbindelse udtalt, at det af skatteinspektørforeningen udarbejdede henstandssystem efter ligningsdirektoratets opfattelse har været til fordel for revisorerne og aflastet de kommunale ligningsmyndigheder i arbejdet med indrømmelse af henstand med selvangivelsernes indgivelse.

Direktoratet finder det dog betænkeligt at anbefale, at der ved lovgivning gennemføres en generel, ansøgningsfri henstandsordning for de regnskabspligtige skatteydere, idet det ikke kan afvises, at nogle kommuner kan have gode grunde til at organisere ligningsarbejdet på en måde, der ikke harmonerer med systemet.

Ligningsdirektoratet mener dog at kunne gå ind for, at det ved direktoratets foranstaltning anbefales de kommunale ligningsmyndigheder at anvende det omhandlede system, hvor ikke særlige grunde taler derimod, idet direktoratet dog må erkende, at også det omhandlede system indebærer en vis forskelsbehandling af skatteyderne.

Andre foranstaltninger mener direktoratet ikke for tiden at kunne anbefale.

Det tilføjes, at skatteinspektørforeningen har oplyst, at antallet af kommuner, der for 1973 ikke har tilsluttet sig henstandssystemet, kun udgør 25 med 286.881 folkeregistrerede personer.

Dækningsgraden er således forøget til ca. 95 pct. af det samlede antal folkeregistrerede personer.

Dertil kommer, at det ikke kan udelukkes, at det mindre antal kommuner, der ikke anvender skatteinspektørforeningens system, efter andragender indrømmer individuelle udsættelser, der er gunstigere for skatteydere, revisorer og advokater, end skatteinspektørforeningens system åbner mulighed for.

En generel, undtagelsesfri anvendelse af „skatteinspektørsystemet“ ville være ensbetydende med, at statsskattelovens og ligningslovens regler om fristen for indgivelse af selvangivelse helt blev sat ud af kraft, hvorfor en sådan ordning kun kan gennemføres ved lov.

Af *Aage Frandsen* (SF) til indenrigsministeren (14. februar 1974):

„Hvilke foranstaltninger vil ministeren træffe for at forbedre de udstationerede civile værnepligtiges økonomiske forhold?“

(Spm. nr. 107).

Begrundelse.

De udstationerede civile værnepligtige modtager i øjeblikket en aflønning på ca. 34 kroner pr. dag med ca. 18 kroner til kostpenge, 4 kroner til beklædning og 12 kroner til lommepenge.

Denne aflønning må på alle måder siges at være utilstrækkelig på grund af de voldsomme prisstigninger. Den utilstrækkelige aflønning hænger bl. a. sammen med, at der ikke så ofte sker reguleringer af lønnen som følge af prisstigninger, som det er tilfældet for de lønmodtagere, der er omfattet af dyrtidsreguleringen.

Baggrunden for, at det er rimeligt at se specielt på de udstationerede civile værnepligtige, er, at andre værnepligtige i lejr eller kaserne har fået en indirekte kompensations for prisstigninger ved, at priserne i lejr- og kasernekantinerne holdes kunstigt nede.

Indenrigsminister *Jacob Sørensens* svar (18. februar 1974):

Indenrigsministeriet er opmærksom på, at der gør sig særlige forhold gældende vedrørende de udstationerede civile værnepligtiges økonomiske forhold, idet disse værnepligtige i modsætning til andre værnepligtige normalt ikke har adgang til at deltage i en kostforplejningsordning på tjenestestedet, men selv må holde sig med kost eller indtage deres måltider på private cafeterier eller lignende. Dette var da også baggrunden for, at finansudvalget ved akt 249 af 9. februar 1972 gav tilslutning til, at den daværende kostgodtgørelse på 11 kr. 40 øre til udstationerede værnepligtige — alle øvrige værnepligtige fik på dette tidspunkt 10 kr. 95 øre om dagen i kostpenge — med virkning fra den 1. november 1971 blev forhøjet til 16 kr. pr. dag. Beløbet 16 kr. pr. dag blev fastsat på basis af et skøn over de samlede gennemsnitlige daglige kostudgifter for samtlige udstationerede civile værnepligtige.

Ved akt 441 af 9. maj 1973 gav finansudvalget tilslutning til, at kostpengene til de

udstationerede civile værnepligtige under hensyn til den siden november 1971 stedfundne stigning i priserne på fødevarer blev forhøjet med 2 kr. om dagen til 18. kr. om dagen. Denne forhøjelse fik tilbagevirkende kraft fra den 1. april 1973.

Indenrigsministeriet forventer, at forsvarsministeriet vil søge de bevilgende myndigheders tilslutning til, at ydelserne til forsvarets værnepligtige bliver forhøjet pr. 1. april 1974. Såfremt dette bliver tilfældet, vil også indenrigsministeriet søge de bevilgende myndigheders tilslutning til en forhøjelse af ydelserne til de værnepligtige, der henhører under indenrigsministeriets forretningsområde. Der vil i denne forbindelse blive taget hensyn til de prisstigninger på fødevarer, der har fundet sted siden januar 1973.

I de senere år er ydelserne til de værnepligtige, herunder de civile værnepligtige, forhøjet en gang om året, nemlig pr. 1. april. De civile værnepligtige har imidlertid flere gange rejst spørgsmål om en hyppigere regulering af kostgodtgørelse og beklædningsgodtgørelse. På et møde den 12. juli 1972, som den daværende indenrigsminister havde med repræsentanter for de civile værnepligtige og Militærnægterforeningen, blev der således rejst spørgsmål om en pristalsregulering af de beløb, som de udstationerede civile værnepligtige får udbetalt til dækning af henholdsvis kostudgifter og brug og renholdelse af eget tøj. Indenrigsministeren forelagde herefter dette spørgsmål for forsvarsministeren, der i et brev af 24. november 1972 henlede opmærksomheden på, at der ikke, når det drejer sig om ydelser til værnepligtige, haves fast etablerede ordninger med pristalsreguleringer, og af hensyn til den igangværende udvikling henimod en soldaterløn ville forsvarsministeren finde det rigtigst, at man indtil videre undlader forud fastlagte pristalsreguleringer. På et møde med den daværende indenrigsminister den 30. august 1973 fremsatte repræsentanter for de civile værnepligtige på ny ønske om, at kostpenge til de udstationerede civile værnepligtige blev forhøjet mere end en gang om året. Indenrigsministeriet har herefter i en skrivelse af 31. oktober 1973 bedt forsvarsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt dette ministerium ville have noget at indvende imod, at kostpenge til de udstationerede civile værnepligtige — når om-

[Indenrigsministeren.]

stændighederne, dvs. stigende levnedsmiddelpriser, tilsiger det — bliver søgt reguleret f. eks. to gange årligt og ikke som kontantydelse i øvrigt til de værnepligtige kun én gang årligt. Spørgsmålet herom er fremdeles genstand for overvejelser i forsvarsministeriet.

Med hensyn til dagløn og hjemsendelsespenge gælder der ganske samme regler for civile værnepligtige som for alle andre værnepligtige. Dette er en følge af ligestillingsprincippet i civilværnepligtslovens § 4. Derimod er jeg, som det fremgår af det foranførte, enig i, at der, for så vidt angår kostgodtgørelse og beklædningsgodtgørelse, gør sig særlige forhold gældende for de civile værnepligtige, der er udstationerede, og at spørgsmålet om en forhøjelse af de udstationerede civile værnepligtiges kostpenge og eventuelt også den godtgørelse, de modtager for brug og renholdelse af eget tøj, må ses i lyset af de prisstigninger, der har fundet sted, siden de nævnte ydelser sidst blev forhøjet.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Generelle hastighedsbegrænsninger m. v.).

(Lovforslaget (nr. 66) findes i tillæg A. sp. 1057, fremsættelsen i tidenden sp. 1114).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Otto Mørch (S):

Socialdemokratiet er skuffet over, at der ikke i forbindelse med dette lovforslag bliver lejlighed til en større revision af færdselsloven. Den socialdemokratiske regering havde til hensigt i indeværende folketingsamling at fremsætte forslag til ny færdselslov baseret på et fælles nordisk udkast, der var udarbejdet på grundlag af verdensfærdselskonventionen af 1968. Spørgsmålet om obligatorisk brug af sikkerhedssele og styrthjelme skulle vurderes tillige med krav om indførelse af teoretisk og praktisk undervisning af 15-årige knallertkørere; en ny og skærpet motorføreruddannelse, en udvidet beskyttelse af de handicappede i færdslen,

hjemmel til alkoholtest i forbindelse med § 13-eftersyn og en række andre aktuelle sikkerhedsbestræbelser ønskede man taget op.

Ministerens begrundelse i dagspressen sin beskedne færdselslovændring med, at regeringen ikke vil arbejdsbelaste folketinget mere end højest nødvendigt, men her, hvor det drejer sig om alvorlige sikkerhedsbestemmelser, tror jeg, at ethvert medlem af tinget ville føle det som en ganske nødvendig og selvfølgelig arbejdsopgave at tage fat på disse problemer. Men der bliver vel så under udvalgsarbejdet mulighed for at komme i gang med andre nødvendige ændringer i lovgivningen end de af ministeren foreslåede.

Spørgsmålet om, hvorvidt der skulle gennemføres forsøg med generelle hastighedsbegrænsninger, skulle også med i det socialdemokratiske oplæg. Nu får vi lejlighed til at tage stilling til dette spørgsmål, som dog kun er ét element i hele trafikikkerhedsdebatten. Den socialdemokratiske regering nåede via ændringer i afgiftslovgivningen at skabe mulighed for, at der kommer bedre sikkerhedsudstyr i vore motorkøretøjer. Jeg tænker her først og fremmest på sikkerhedssele, men også andet vigtigt sikkerhedsudstyr kan nu vinde indpas.

Det lykkedes også under den tidligere regering at styrke forskningssektoren, idet nogle midlertidige stillinger i Rådet for Trafiksikkerhedsforskning nu er gjort permanente, så det omfattende arbejde på trafikikkerhedsområdet kan fortsættes og forstærkes.

Nu foreslås det, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om generelle hastighedsbegrænsninger, når de gældende hastighedsbegrænsninger, som er motiveret af energikrisen, ikke længere er påkrævet. Jeg kender ingen — jeg understreger ingen — der er imod hastighedsgrænser, når de er fornuftige og velmotiverede, dvs. realistiske. Vi har da også længe levet med hastighedsbegrænsninger af lokal karakter, hvor forholdene umiddelbart har talt herfor. Det, man kan være i tvivl om, er, om generelle hastighedsgrænser — jeg understreger generelle — afgørende kan nedsætte ulykkestallet. Det har hidtil ikke videnskabeligt været undersøgt herhjemme, men der er naturligvis erfaringer fra udlandet, vi kan og skal lære af. Men sammenlig-